

Asia: VN/14277/2025

Lausuntopyyntö hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne ehdotetuista hyte-kertoimen indikaattorien tavoitearvoista (3 §) ja laskentatavasta (3 a §)?

Österbottens välfärdsområde ser det som positivt att det i mån av möjlighet finns ett minimiantal för de åtgärder som påverkar hyte-koefficienten och förordar därmed att koefficienten för gjorda minimi-interventioner vid riskbruk i AuditC-screening införs.

Det är viktigt att även följa upp andelen som får långvarigt förebyggande eller kompletterade utkomststöd, men som hyte-indikator ser välfärdsområdet att andelen 25-64 åringar som får grundläggande utkomststöd är tillräcklig.

2. Huomionne ehdotetuista pelastustoimen riskikertoimen tekijöistä ja niiden painokertoimista (4 §)?

Pelastustoimen riskikertoimen määrittämisessä käytettävien tekijöiden ja niiden painokertoimien tarkistamisella tavoitellaan sitä, että pelastustoimen riskikertoimessa huomioitaisiin paremmin kansalliset, alueelliset ja paikalliset uhat ja riskit. Esityksellä on vaikutusta siihen, miten pelastustoimen laskennallinen rahoitus jakautuu hyvinvointialueiden välillä.

Esitetyn muutoksen mukaan pelastustoimen riskikertoimen laskennassa huomioitaisiin myös sellainen riskiluokkaan III tai IV kuuluva ruutu, jolla sijaitsee matkailutoimintaa, jossa vuodepaikkoja olisi vähintään 800 sekä ruutu, jolla tai jonka läheisyydessä harjoitetaan toimintaa, jossa olisi kohonnut riski öljy- tai aluskemikaalivahingolle. Jälkimmäisen osalta ruutujen määrään vaikuttaa tietyn kokoisten pelastustoimen öljyntorjuntakäyttöön tarkoitettujen alusten määrä.

Esitetty muutos voidaan pitää kannatettavana, kun lisätään rahoituksen laskentaan uusia pelastustoimessa joka tapauksessa huomioitavia riskejä. Epäloogista on kuitenkin se, että matkailutoiminta ja kohonnut riski öljy- tai aluskemikaalivahingolle ei lisää pelastustoimen rahoitusta vaan nimenomaan jakaa saman 30 % riskitekijöiden rahoituksen uudella tavalla. Nollasummapelin sijaan pelastustoimen rahoitus tulisi kehittää vastaamaan tarpeellisten palveluiden kustannuksia.

Pelastustoimen riskikertoimen laskennassa huomioitavien riskiluokkaan III ja IV kuuluvien ruutujen lukumäärätiedot hyvinvointialueittain tulisi perustua vakioituihin valtakunnallisiin rekistereihin ja tietojärjestelmiin. Nykyinen tapa kysyä tietopyynnöllä kohteiden ja harjoitetun toiminnan tietoja hyvinvointialueilta ei takaa yhdenmukaisia tulkintoja asetuksessa huomioitavista riskikohteista tai harjoitetusta toiminnasta.

Asetusluonnoksen 4 §:n 2. momentin 1. kohta tulisi tarkentaa mikä ruudun painoarvo on tilanteessa, kun samassa ruudussa on useampi kuin yksi kohde, joille laadittava erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoinen pelastussuunnitelma.

Pohjanmaan pelastuslaitos pitää perusteltuna asiana sitä, että säädöksessä huomioidaan kohonnut riski öljy- tai aluskemikaalivahingolle. Ruutujen ja niiden painokertoimen laskenta pitäisi kuitenkin perustua riskeihin ja suojeltaviin alueisiin. Yli 10 m alusten lukumäärä ei suoraan korreloi ympäristövahingon riskin suuruuteen. Alueen luonteen takia merelliseen vahinkoriskiin on voitu varautua myös hieman alle 10 m aluskalustolla. Tämän riskikertoimen laskenta voisi kehittää esimerkiksi käyttämällä laskennan perustana merialueilla rantaviivan pituutta saaret mukaan luettuna. Sisävesillä voitaisiin laskea niiden järvien rantaviivan pituus, joiden alueella on vastaavaa laivaliikennettä, jossa kohonnutta riskiä öljy- tai aluskemikaalivahingoille.

3. Muut mahdolliset huomionne asetuksesta?

-

Sjöström Pia-Maria
Österbottens välfärdsområde - Pohjanmaan hyvinvointialue